พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

สุพิศ โปษยานนท์ : ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ : ศึกษาเกี่ยวกับกรณีการก่อให้เกิดสัญญาและการบังคับตามสัญญาซื้อขาย ที่เกี่ยวเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (LEGAL PROBLEMS ON INTERNATIONAL SALE : FORMATION OF CONTRACT AND ENFORCEMENT BY ELECTRONIC MEANS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พิชัยศักดิ์ หรยางกูร , อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. อนันต์ จันทรโอภากร, 127 หน้า ISBN 974-636-747-1

จากการที่โลกในยุคปัจจุบันได้เข้าสู่ระบบการสื่อสารที่ไร้พรมแดน การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามามีบทบาทในการทำธุรกิจมากขึ้น ทำให้เกิดความกังวลในหมู่ผู้ใช้ว่าการติดต่อสื่อสารดังกล่าวสามารถใช้บังคับในทางกฎหมายได้หรือไม่ และขั้นตอนใดที่จะถือว่ามีการก่อให้เกิดสัญญาทางการค้า โดยการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยเรื่องพยานหลักฐาน กับกฎหมายระหว่างประเทศคือ UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce และ United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1980) กับกฎหมายของต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา พบว่าในการค้าระหว่างประเทศปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารดังกล่าวคือการที่กฎหมายยังยึดติดอยู่ในรูปแบบเดิมที่ต้องการเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการลงนามเพื่อให้ใช้เป็นพยานหลักฐานในการใช้บังคับทางกฎหมายและการที่ผู้พิพากษาไม่มั่นใจในพยานหลักฐานที่เกิดจากสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าเชื่อถือได้เพียงไร ซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับวิธีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลนั้นว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวพบว่าหลักการก่อให้เกิดสัญญาทางการค้าในกฎหมายระหว่างประเทศทั้งสองฉบับข้างต้นและกฎหมายไทยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันคือใช้กฎการรับการแสดงเจตนาและการก่อให้เกิดสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ใช้ระบบการที่ข้อมูลของผู้ส่งเข้าสู่ระบบของผู้รับหรืออย่างน้อยที่สุดเมื่อข้อมูลนั้นอยู่นอกเหนือความควบคุมของผู้ส่ง โดยระบุไว้ชัดเจนในมาตรา 14 และ15 ของ Model Law on Electronic Commerce ส่วนการทำเป็นลายลักษณ์อักษรและการลงนามนั้นกฎหมายของไทยได้บัญญัติไว้ทั้งให้อยู่ในเรื่องของแบบ และใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดี ซึ่งพบว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นการปฏิวัติการสื่อสารในระบบเดิมซึ่งไม่อยู่ในรูปของเอกสารลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด ในเรื่องนี้United Nations โดย UNCITRAL ได้มีความพยายามที่จะกระตุ้นให้ชาติต่าง ๆ บัญญัติกฎหมายภายในของตนให้สอดคล้องกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนในเรื่องการลงลายมือชื่อนั้น ได้บัญญัติให้ "การลงนามทางอิเล็กทรอนิกส์ นั้นมีคุณค่าหรือมีสถานะในทางกฎหมายเมื่อการลงนามนั้นสามารถแยกแยะหรือบ่งชี้พิสูจน์ตัวบุคคลนั้นและมีวิธีการที่น่าเชื่อถือ" วิธีการรับรองข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ทำได้หลายทางทั้งการเข้ารหัสและการถอดรหัส หรือการใช้รหัสลับ การค้นหาลักษณะรูปร่างระบุตัวบุคคลที่ส่งข้อมูล วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกกำหนดให้เพื่อใช้ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลด้วย เมื่อเราสามารถพิสูจน์ถึงความน่าเชื่อถือของระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลว่าจะไม่มีการถูกแก้ไขและเปลี่ยนแปลงอีกทั้งระบบการทำงานที่สมบูรณ์ของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ว่าไม่มีความผิดพลาดแล้วก็จะส่งผลให้น้ำหนักของการใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าประเทศไทยควรจะมีการบัญญัติกฎหมายการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นโดยเฉพาะเพื่อให้ครอบคลุมถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นและในประเด็นที่เกี่ยวเนื่องกับการก่อให้เกิดสัญญา การทำข้อตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็ทรอนิกส์ การแจ้งข้อกำหนดในการสื่อสาร การได้รับข้อมูลและการกำหนดความรับผิดของคู่สัญญาในกรณีที่เกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องในการสื่อสาร

ภาควิชา ......นิติศาสตร์...... ลายมือชื่อนิสิต ....

สาขาวิชา ......นิติศาสตร์...... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

ปีการศึกษา ...2539... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ....